

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

v é g z é s e

Az ügy száma: Pfv.II.20.248/2021/4.

A tanács tagjai: Nyírőné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

dr. Kiss Gabriella előadó bíró

dr. Hajdu Edit bíró

A felperes: felperes (cím)

A felperes képviselője:

Győző és Lencs Ügyvédi Iroda (cím1,

ügyintéző: dr. Győző Gábor ügyvéd)

Az alperes: alperes

Általános Iskola (cím2)

Az alperes képviselője:

dr. Szála Tímea ügyvéd (cím3)

A per tárgya: birtokvédelem

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 52.Pf.633.158/2020/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 12.P.21.098/2018/36.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést – a másodfokú eljárási költségre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárási költségét 85.000 (nyolcvanötezer) forintban, az alperesét 50.000 (ötvenezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A nyugdíjas felperes 20 éve lakik a helység, helyrajzi szám helyrajzi számú, cím szám alatti ingatlanban. A alapítvány a szomszédos, helység, helyrajzi szám 2 helyrajzi számú, cím2 számú ingatlanon 2017. szeptember 1. óta működteti a alperes Általános Iskola alperest. Tanítási napokon az iskola udvarán folyamatosan tanulók tartózkodnak. A diákokat a szülők rendszerint gépkocsival viszik az iskolába: az alperesi ingatlan jobb oldalán behajtanak, majd azt a bal oldalon hagyják el, amelynek kihajtó ága a perbeli ingatlanok határának közelében húzódik. A telekhatáron parkolóhelyeket alakítottak ki.

[2] A felperes birtokvédelmi kérelmet terjesztett elő a jegyző előtt az alperessel szemben az iskola tevékenységéből eredő megnövekedett zajterhelés miatt. Kérelmezettként a alapítvány alperes Általános Iskolát nevezte meg. Indokolása szerint az alapítvány által működtetett iskolával szemben igényelt birtokvédelmet. A jegyző a birtokvédelmi ügyben hozott határozatával a felperes kérelmét elutasította.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[3] A felperes módosított keresetében a birtokvédelmi ügyben hozott határozat megváltoztatását kérte: a bíróság tiltsa el az alperest attól, hogy az általános iskolai oktatás céljára használt ingatlanak a felperesi ingatlan telekhatára hosszanti oldalához közeli útszakaszát és a hosszanti oldal szomszédságában kialakított felszíni beállóhelyeket gépjárművek használhassák, valamint attól, hogy az intézmény tanulói az udvaron tartózkodhassanak.

[4] Indokolása szerint az alperes a megnövekedett zajterheléssel szükségtelenül zavarja a birtoklásában. A zajterhelést egyrészt az iskola udvarát használó tanulók, másrészt az oda behajtó, ott parkoló, majd újrainduló és a felperesi ingatlan közelében elhaladó gépjárművek okozzák. Keresetlevelében az alperest a közigazgatási hatósági eljárásban megjelölttel azonosan nevezte meg.

[5] Az alperes 8. sorszámon előterjesztett ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[6] Védekezése szerint az ingatlanon korábban irodaház működött, a parkolóhelyeket abban az időszakban alakították ki. Kiemelte: az iskola gyakorlata a jogszabályoknak megfelel, hatósági engedélyekkel rendelkezik. A telken belüli autómozgás mindössze napi kétszer félórás időtartamra és legfeljebb két tucatnyi gépjárműre korlátozódik, jellemzően a 9:00 órai iskolakezdéshez és a 17:00 órai záráshoz kötődik. Állította, hogy az intézménybe járó öt és tíz év közötti életkorú gyerekeknek nem nagy a hangereje. Véleménye szerint az ingatlan használatához fűződő jogának aránytalan korlátozását jelentené a kereset teljesítése. Hivatkozott arra is, hogy az iskola évente mintegy kétszáz napon át nem működik.

[7] 28. sorszámú beadványában kérte a per megszüntetését amiatt, hogy a keresetlevelben megnevezett alperes nem jogképes, nem önálló jogi személy.

Az első- és másodfokú bíróság döntése

[8] Az elsőfokú bíróság 32-I. számú végzésével megállapította, hogy az alperes elnevezése helyesen alperes Általános Iskola, majd ítéletével a jegyző határozatát részben megváltoztatta és a jövőre nézve eltiltotta az alperest attól, hogy az ingatlan udvarának használatát az alperesi intézmény tanulói részére naponta összesen kétszer 35 percet meghaladóan biztosítsa, továbbá, hogy az felperesi ingatlan hosszanti oldalához közeli útszakaszt reggel 7:30 és 9:00, valamint délután 15:30 és 18:00 óra közötti időszakban gépjárművel használja. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[9] Az alperes polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 240. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, permegszüntetésre irányuló kérelmét alaptalannak találta. Kifejtette: a felperes tévesen jelölte meg az alperes nevét, amikor abban a fenntartó alapítványt is feltüntette, azonban megállapítható volt, hogy mind a birtokvédelmi eljárást, mind a pert az általános iskola ellen indította meg.

[10] Az ügy érdemét illetően – mérlegelve a bizonyítékokat – megállapította, hogy az iskola tanulói lényegében folyamatosan, a tanrendhez igazodva használják az ingatlan udvarát, ami szükségtelenül zavarja a felperest, ezért korlátozta annak használatát. Ugyancsak zavaró körülményként értékelte a gépkocsik által keltett zajhatást, így meghatározott időszakokra eltiltotta az alperest a megjelölt útszakasz használatától.

[11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az eljárást megszüntette.

[12] Álláspontja az volt, hogy az alperes elsődleges fellebbezése alapos, a per Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja szerinti megszüntetésének van helye. Utalt a Pp. 170. § (1) bekezdés b) pontjára, amelynek értelmében a keresetlevél bevezető részében fel kell tüntetni – egyebek mellett – a felek nevét. Rámutatott: a keresetlevélnek és mellékleteinek vizsgálata kiterjed arra is, hogy a peres felek rendelkeznek-e perbeli jogképességgel, aminek hiányát a bíróság hivatalból veszi figyelembe. Megítélése szerint a keresetlevélben megjelölt alperes perbeli jogképessége hiányzik, ezért az elsőfokú bíróság végzésével nem állapíthatta volna meg a helyes megnevezését, hanem a pert a Pp. 240. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Pp. 176. § (1) bekezdés e) pontjára – meg kellett volna szüntetnie. Erre tekintettel – a Pp. 379. §-ának alkalmazásával – hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet és megszüntette az eljárást.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[13] A jogerős végzés ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a másodfokú bíróság új eljárásra és új, a fellebbezését érdemben elbíráló határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[14] Érvelése szerint a jogerős végzés az ügy érdemére kihatóan jogszabálysértő és ellentétes a Kúria közzétett gyakorlatával.

[15] Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem alkalmazta a Pp. 379. §-ának második mondatát, és azt sem indokolta, hogy az ennek megfelelő eljárást miért mellőzte. Véleménye szerint az elsőfokú ítélet meghozatala után már nem lehet cél az eljárás megszüntetése, ha a hiány vagy a hiba a fellebbezési szakban orvosolható. Utalt a Kúria BH 2015.228. számon közzétett eseti döntésére, amely ugyan a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) hatálya alatt született, mégis irányadó a Pp. hatálya alatt, mert az abban hivatkozott szabály, a régi Pp. 251. § (2) bekezdésének szövege egyezik a Pp. 379. § második mondatával. Kiemelte: az eljárásban megállapíthatóak voltak az alperes valós adatai az hivatal közhiteles nyilvántartásából. Megjegyezte továbbá, hogy a birtokvédelmi eljárás megindításakor a „alapítvány által működtetett általános iskolát” jelölte meg kérelmezettként, tehát létező jogalannyal szemben kért birtokvédelmet.

[16] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős végzés hatályában fenntartására irányult.

[17] Egyetértett annak indokaival. Azzal érvelt, hogy a perben a Pp. 379. §-ának hivatkozott rendelkezése nem alkalmazható, mert a Pp. 176. § (1) bekezdés e) pontja a hiánypótlási felhívás kiadásának mellőzésével írja elő a keresetlevél visszautasítását, ha a félnek nincs perbeli jogképessége. Utalt arra is, hogy a hivatkozott eseti döntés eltérő jogi helyzet alapján született. Lényegesnek azt tartotta, hogy a felperes a alapítvány alperes Általános Iskola ellen indította meg a pert, és ellene kezdeményezte a jegyző előtti birtokvédelmi eljárást is úgy, hogy nem igazolta a megjelölt alperes perképességét.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[19] A Pp. 406. § (1) bekezdése, 413. § (1) bekezdés b) és c) pontja, valamint 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében, a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül. Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. PJE határozat szerint a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) értelmében a felülbírálat tartalmi és perjogi kereteit a felülvizsgálati kérelem határozza meg. A felülvizsgálat rendkívüli perorvoslati jellegéből következik, hogy a Kúria kizárólag a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által megjelölt, tartalmában is kifejtett anyagi és eljárásjogi jogszabálysértéseket vizsgálhatja (PK vélemény 3., 4. pont).

[20] A Pp. 170. § (1) bekezdés b) pontja szerint a keresetlevél bevezető részében fel kell tüntetni – egyebek mellett – a felek nevét és az alperes azonosító adatai közül legalább a székhelyét. A felperes nincs elzárva attól, hogy az értelmező rendelkezésekben (Pp. 7. §) felsorolt egyes adatok helyett vagy mellett, az alperes beazonosíthatósága érdekében egyéb adatokat közöljön.

[21] A Pp. 176. §-a tartalmazza az ún. perakadályokat, melyek között abszolút és relatív perakadályokat is nevesít. A fél személyéhez kapcsolódó abszolút perakadály a fél perbeli jogképességének hiánya, ami a keresetlevél hiánypótlási felhívás kiadása nélküli visszautasítását eredményezi [Pp. 176. § (1) bekezdés e) pontja].

[22] A perbeli jogképesség tartalmilag a perbeli jogalanyiségra való képességet jelenti. Fogalmát a Pp. 33. §-a fogalmazza meg: a perben fél az lehet, akit a polgári jog szabályai szerint jogok illethetnek és kötelezettségek terhelhetnek. Nem jelenti azonban a perbeli jogképesség hiányát, ha a felperes az egyébként perbeli jogképességgel rendelkező alperest pontatlanul, mégis úgy nevezi meg, hogy annak alapján magát azonosítani tudja.

[23] Az adott esetben is ez történt: a keresetlevél alapján az alperes iskolának nem volt kétsége afelől, hogy a felperes vele szemben kíván igényt érvényesíteni, perbe bocsátkozott, érdemi védekezést terjesztett elő, majd a perfelvételi szak lezárása (12-II. sz. végzés) és a bizonyítási eljárás lefolytatása után, 28. sorszámú beadványában közölt pergátló kifogást arra

hivatkozva, hogy a megjelölt alperes perbeli jogképességgel nem rendelkezik. Tehát csak mintegy két évvel a perindítást követően észlelte és jelezte megnevezésének hibáját, kérve a per megszüntetését. Ez azonban már a jegyző előtti eljárásban benyújtott birtokvédelmi kérelemből is kiderült, ahogy annak indokolásából az is egyértelmű volt a számára, hogy a alapítvány megjelölés a fenntartót takarja (Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 20.065/2018/1. számú keresetlevél melléklete).

[24] Ha az alperes a perfelvételi tárgyalás lezárása és több érdemi tárgyalás után jelzi, hogy megnevezése a keresetlevélben nem egyezik a közhiteles nyilvántartás szerintivel, egyben tájékoztatja a bíróságot a pontos elnevezéséről, nyilatkozatából pedig az is egyértelművé válik, hogy a keresetlevélben az egyébként helyes megnevezés mellett a fenntartó neve szerepel, a bíróság akkor jár el helyesen, ha az alperes személyét tisztázza: felhívja a felperest annak megjelölésére.

[25] Az elsőfokú bíróság számára egyértelművé vált az alperes 28-I. számú beadványából, hogy a felperes valójában megnevezte a jogképes szervezetet alperesként, csupán pontatlanul. Ezt felismerve helyesen döntött, amikor a per megszüntetése helyett nyilatkozattételre hívta fel a felperest, aki immár egyértelműen az iskolát jelölte meg – helyes elnevezéssel – alperesként, ami egyezett az hivatal közhiteles nyilvántartásával, és nem mondott ellent a keresetlevélben közölt egyéb azonosító adatoknak sem. Eljárásának helyességét alátámasztja az alperes érdemi védekezése, eljárási cselekményeinek sorrendje. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg 32-I. számú végzésével az alperes nevét.

[26] A másodfokú bíróság ezután már nem folytathatta volna az eljárást a keresetlevél szerinti névvel jelölt alperes ellen és nem helyezhette volna hatályon kívül az elsőfokú ítéletet, egyidejűleg megszüntetve a pert. Ellenkező értelmezés mellett sérülne a Pp. preambulumban – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséhez igazodó – deklarált cél: a magánjogi jogviták tisztességes eljárás elvén nyugvó rendezése és az anyagi jogok hatékony érvényre juttatása.

[27] A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság eljárása sértette a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Pp. 379. §-át: az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének és az eljárás megszüntetésének a felhívott okból nem volt helye.

[28] Tekintettel arra, hogy a fentiek alapján a jogerős végzés az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő, azt a Kúria a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra, egyben új határozat hozatalára utasította.

[29] A megismételt eljárásban a másodfokú bíróságnak érdemben kell felülbírálnia a fellebbezés érvei mentén az elsőfokú bíróság ítéletét.

[30] A Kúria a felek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének összegét csupán megállapította, annak viseléséről a megismételt eljárásban a másodfokú bíróságnak kell döntenie [Pp. 424. § (4) bekezdés]. A jogi képviselőjükkel összefüggésben felmerült költségüket egyezően 50.000 forintban határozta meg, figyelemmel a felülvizsgálati értékre és a jogi képviselők által kifejtett munkára [a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi

költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdés]. Az alperes költsége emellett tartalmazza a lerótt 35.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket is.

[31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 376. § (1) bekezdés alapján.

[32] A Kúria végzése elleni felülvizsgálatot a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 389. § és 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. január 26.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Kiss Gabriella s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró